

Staročeská kronika tak řečeného Dalimila

Úvodní charakteristika

První česky psané dílo o českých dějinách. Jeden z nejdůležitějších pramenů k českým dějinám ze středověku. Sepsána souvisle, bez větších časových mezer, na začátku 14. století. V následujících letech byly dopsány dodatky z per různých autorů. Zdroj informací o této kronice je pouze Staročeská kronika sama.

Autorství

Staročeská kronika je dílo anonymní. Tradičně známé přisuzování autorství Dalimilu Mezeříčskému, boleslavskému kanovníkovi, je výsledkem chyby Tomáše Pešiny z Čechorodu. Nikde v textu není označení autora, proto nemůžeme s jistotou určit konkrétní osobu. Z díla můžeme osobu autora pouze charakterizovat. Autor byl Čech, pobýval v Čechách, jistě v Praze, znal zemské poměry i kanonické právo. Usuzuje se, že se tedy jednalo o urozence, šlechtice nebo duchovního.

Koncept díla

Forma: veršovaný text, sdružený rým, bezrozměrný verš

Společenská funkce: ideový a politický náboj; nový koncept, české dějiny z pohledu české šlechty a pro její potřebu; protiněmecké, spíše protiměšťanské tendence

Její prameny: všechny spisy, které vznikaly před jejím dokončením a obsahují údaje o českých dějinách do roku 1314; především Kosmova kronika, různé místní kroniky a vlastní zkušenosti

Pramenná hodnota díla: pro mentalitu a ideologii české šlechty ve středověku; málo pro faktografické a dějinné události

Jak autor pracoval: hlavní pramen (Kosmova kronika) neopisuje doslova; informace zpracovával a komentoval, uváděl je do aktuálních souvislostí a vyvozoval z nich závěry a poučení pro současnost

Obsah: od mýtických počátků (Babylonská věž) do roku 1314 (korunovace Jana Lucemburského); líčí počátky českého národa, vývoj území a vznik českého státu, jeho státoprávní činy a osudy a činy jeho panovníků; hlavně Čechy, méně Morava

Kronika měla značnou dobovou popularitu, o které svědčí rozsáhlé pramenné dochování. Kronika poskytovala nacionální argumenty, které uspěly ve vypjatých situacích národa ve středověku i později. Kronika se dochovala ve 3 jazycích: staročeský, latinský, německý.

Edice

Staročeská kronika tak řečeného Dalimila 1-2. Vydání textu a veškerého textového materiálu, edd. J. Daňhelka - K. Hádek - B. Havránek - N. Kvítková, Praha 1988

FRB III, s. 3 – 302

Di tutsch kronik von Behem lant. Die gereimte deutsche Übersetzung der altschechischen Dalimil-Chronik, ed. V. Brom, Brno 2009

Literatura

BLÁHOVÁ, Marie, *Staročeská kronika tak řečeného Dalimila 3. V kontextu středověké historiografie latinského kulturního okruhu a její pramenná hodnota,* Praha 1995

LEHÁR, Jan, *Nejstarší česká epika. Dalimilova kronika, Alexandreida, první české veršované legendy,* Praha 1983

ŠTASTNÝ, Radko, *Tajemství jména Dalimil,* Praha 1991